

Надія Соснова, канд. арх., доцент
Кафедра містобудування
Національний університет Львівська політехніка»
Юрій Бардин, аспірант
Кафедра містобудування
Національний університет «Львівська політехніка»

ПЕРЕДУМОВИ ЗМІН МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ МАЛИХ АГЛОМЕРАЦІЙ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Агломерація, як форма розселення – це раціональна організація поселень, з розрахунком найбільш ефективного спільного використання територій та ресурсів. На сьогодні, за відсутності стратегії розвитку агломерації як системи, міста останніми роками розробляють містобудівну документацію, орієнтовану на їх внутрішні потреби, що веде до того, що розвиток одного міста суперечить розвитку іншого.

У цій роботі аналізуються передумови розвитку територій Передкарпаття, зокрема найменших в Україні за чисельністю населення та площею Дрогобицької та Стрийської [1] агломерацій, які, водночас, мають найвищий ресурсний потенціал у Львівській області.

Дрогобицька агломерація виникла на базі мінеральних ресурсів – кам'яної та калійної солі, нафти та її похідних; характеризується видобувною промисловістю, галузями переробної промисловості та одночасно є бальнеологічним курортом міжнародного значення.

Головні чинники створення та існування Стрийської агломерації – це видобуток і транспортування газу та близьке розташування гірського курорту.

Проблематика подальшого розвитку малих агломерацій Львівської області в наступному. Ресурси для функціонування територій Дрогобищини та Стрийщини як агломерацій є – і матеріальні і нематеріальні, але агломерації не можуть функціонувати згідно моделей, задіяних на час їх формування, в основі яких було планове господарство. Основне питання в сучасному плануванні територій агломерацій полягає в тому, чи зі зміною основних видів діяльності на цих територіях подальше їх об'єднання буде успішним?

Виходячи з окреслених проблем було висунуто наступну гіпотезу. Якщо окремі агломерації, в межах їх внутрішнього потенціалу, не

мають потужності до функціонування, то, будучи включеними в систему вищого порядку з більшою кількістю «учасників», можуть набути нових властивостей. Новостворена система, згідно теорії емерджентності, матиме інші особливі властивості, не властиві її підсистемам чи сумі властивостей її компонентів, (рис. 1). Сучасне бачення агломерації полягатиме у розгляді її як соціально-економічного інвестиційного простору зі спільним потенціалом.

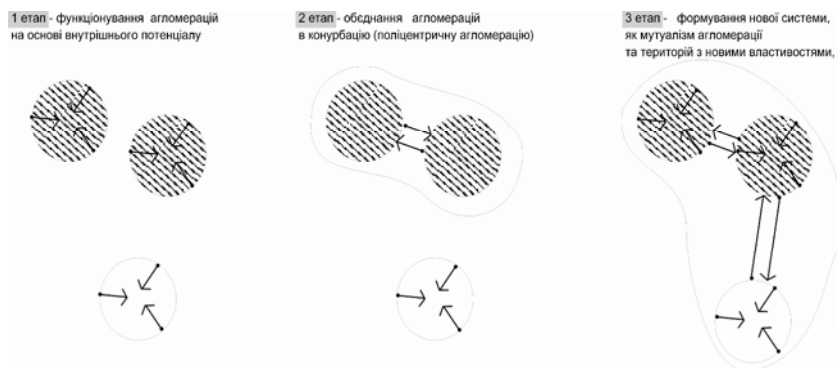

Рис. 1. Етапи змін моделі агломерації зі зміною соціально-економічних умов

Для Дрогобицької і Стрийської агломерації можна розглядати можливість взаємодії у формі мутуалізму з адміністративно-територіальним об'єктом – Сколівським районом, що характеризується промислово-рекреаційним потенціалом. Зв'язок Дрогобицько-Стрийської поліцентричної агломерації з Карпатським регіоном потенційно корисний для обох сторін. Карпатські рекреаційні об'єкти зможуть забезпечити додаткове сервісне обслуговування та доповнення видів послуг для туристів бальнеологічним курортним напрямком, а населення Передкарпаття отримає додаткові місця праці. Зв'язок з гірськими курортами забезпечить умови до подальшого розвитку агломерації як туристичного та курортного осередку. Особливо таке спрямування стало запотребованим у зв'язку з тимчасовою недоступністю для рекреації Кримського півострова.

Актуалізація досліджень функціонування агломерацій, розпланованих в минулі десятиліття [2], обумовлена не лише економічними

змiнами, але i розробленням нової законодавчої бази [3] в питаннях адмiнiстративно-територiального устрою України [4].

Примiтки:

1. З 49 агломерацiй України Дрогобицька з головними мiстами Дрогобич, Борислав, Трускавець займає 42 мiсце за кiлькiстю населення, що становить 237,6 тис., площа – 1365 км кв.; Стрийська агломерацiя з головними мiстами Стрий, Моршин, смт. Дашава займає 48 мiсце за кiлькiстю населення, яке становить 127,1 тис., площа – 844 км.кв. (ДССУ: www.ukrstat.gov.ua/)

2. Схема планування Дрогобицької агломерацiї. «Мiстопроект», 1995. Автори проекту – П. Крупа, В. Василевський, К. Стецiв та iн.

3. Проект Закону «Про мiські агломерацiї» 6743 вiд 17.07.2017

4. Закон України «Про добровiльне об'єднання територiальних громад», редакцiя 05.05.2018; Проект Закону «Про засади адмiнiстративно-територiального устрою України» 8051 вiд 22.02.2018

Леся Чень, канд. арх., доцент
кафедра «Архiтектура та реставрацiя»
Нацiональний унiверситет «Львiвська полiтехнiка»

ПРОБЛЕМИ ТА ПРАКТИКА ОХОРОНИ МОНАСТИРСЬКИХ АНСАМБЛIВ ЛЬВОВА В РАДЯНСЬКИЙ ПЕРIОД

Монастирi займають особливе мiсце в мiстобудiвнiй структурi Львова. В багатонацiональному львiвському середовищi вони були не лише духовними центрами але й важливими формотворчими елементами мiста i видiлялись своєрiдним архiтектурним образом.

Монастирські ансамблi вiдносяться до культурної спадщини українського народу i є джерелом духовного збагачення суспiльства. Вони мають унiкальну iсторичну, наукову, мiстобудiвну, архiтектурну i мистецьку цiннiсть з особливим розпланувальним i архiтектурно-просторовим устроєм. Цi сакральнi мiстобудiвнi шедеври є вiдображенням професiйної школи майстрiв i належать до творчостi видатних архiтекторiв (Яна де Вiтте, Бернарда Меретина, Павла Римлянина, Мартина Урбанiка, Петра Красовського, Франца Трещера, Яна Покоровича), будiвничих (Дорiнга, Ничка, М. Гонзаге, М. Чеха, А. Прихиль-